

„Влада Србије не би смела да минимизира протесте радника, већ да предузме проактивну улогу и формира кризни штаб пре него што ти протести буду радикализовани“, оценио је министар рада и социјалне политике Расим Љајић. Шта нам поручује ова изјава? Она указује на то да актуелна влада социјалне правде минимизира протесте радника, да нема проактивну улогу, већ допушта да се штрајкови угасе сами од себе, без обзира на то што радници штрајкују глађу и дуже од десет дана и тиме угрожавају своје животе.

Није ли основни задатак владе и свих наших институција да формирају посебан штаб који ће се ангажовати на решавању економских и социјалних проблема? Како делује наша влада ако у овим драматичним временима светске економске кризе не функционише као одлучан, ефикасан и оперативан кризни штаб. Очигледно је да влада нема, како то каже министар Љајић, проактивну улогу, већ је за њу много важније да одржава своју крхку коалициону равнотежу.

У међувремену у друштву нараста социјално и политичко незадовољство и разочарање, а све чешће се могу чути отворени позиви на радикалније протесте и облике социјалне и политичке борбе (раднички устанак, масовни протести, заузимање фабрика и наше проверено средство политичке борбе – кука и мотика). Незадовољство све више прераста у очајање и бес због немоћи да се решавају настали проблеми, што је на крају довело до самосакаћења синдикалног вође у Новом Пазару као порука да је пређена граница трпељивости и да је изгубљена вера у функционисање институција. То је најдрастичнији облик протеста против бахате и индиферентне власти која се месецима оглушава на вапаје радника. Ми смо се увек разметали причом како у Србији нико не може бити гладан. Међутим, сада је и ова илузија срушена, у Србији је све више гладних и очајних људи, и та чињеница не допире до владајућих политичких кругова. Они воде само макроекономску политику у којој нема места за тако тривијалне ствари као што је уништавање наше привреде и судбина људи који остају без посла.

Испред зграде председника Републике већ недељама штрајкују под шаторима мали акционари Робних кућа и вероватно ће ту остати месецима. Оваквих и вероватно још

Како су некретнине појеле људе

Пише: Маринко М. Вучинић
понедељак, 04 мај 2009 21:25

драстичнијих примера има у Србији све више, што води могућој провали социјалног незадовољства са несагледивим последицама. При томе наша влада као да не примећује и не схвата довољно озбиљно овај претећи талас и на тај начин губи и оно мало легитимитета који је имала на почетку свог мандата. Просто је невероватно са колико индиферентности и недостатка елементарне солидарности владајуће странке и влада посматрају како се убрзано одвија процес разарања наше привреде и осиромашење друштва. Радничко незадовољство још увек је без јасне и шире политичке и социјалне артикулације, па се протести одвијају у већини случајева у оквиру фабричких кругова. Према речима Зорана Стоиљковића: „Влада и државне институције успешно се суочавају са кризом. Социјалне тензије постоје, али су фрагментирани, локализоване и неповезане на глобалној политичкој равни, а осим тога и актери на политичкој сцени не уживају велико поверење грађана.“

Тако се круг затвара – неповерење у институције, губљене вере да је могуће решавање социјалних питања, приватизација која служи само да би нови власник изнео из фабрике све што је вредно, масовно отпуштање радника. Људи су свесни да је изгубљена вера у делотворност протеста, зато се и одлучују на штрајкове глађу унутар својих фабрика као крајњу и изнуђену меру.

Интересантна је позиција наших опозиционих партија које не користе прилику да у парламенту артикулишу све израженије социјално незадовољство грађана и на тај начин врше озбиљнији притисак на инертну владу социјалне правде. Очигледно је да и странке опозиције стоје по страни и посматрају како се одвија све тежа агонија радништва у Србији. Вероватно је у питању и бојазан да не буду оптужене за враћање левичарској реторици, што би нарушило њихову тешко изборену позицију либералних и десничарских странака. Поред слабих и немоћних синдиката радници су препуштени сами себи.

Никола, радник „Матроза“, овако види процес приватизације: „Оно што ја и жена данас живимо у ствари више није живот. Животињарење, то би био најбољи термин. Све ово што сам доживео последњих година, а биће ускоро и пуна деценија, неодољиво подсећа на лагано дављење и то у нечему што један мој пријатељ назива септичком јамом приватизације. Последице и начин спровођења приватизације наших фирми показали су да је на делу био Свети савез нових богаташа из времена Милошевићеве владавине, државних органа, контроверзних бизнисмена и врхова политичких странака, без обзира на то да ли су на власти или у тзв. опозицији. Сада се јасно може видети да је основни циљ приватизације био и остао да се рашчисти терен и дође до најатрактивнијих локација претворених одлукама локалних скупштина у грађевинско земљиште. Тако се историја још једном поновила, не као фарса већ као трагедија, јер су овога пута некретнине и грађевинско земљиште 'појели' људе, а десетине хиљада људи отерано из фабрика и остављено без икаквих изгледа да се поново запосли. А државна Агенција за

Како су некретнине појеле људе

Пише: Маринко М. Вучинић
понедељак, 04 мај 2009 21:25

приватизацију, као извршни орган овог још увек делујућег и владајућег Светог савеза, само је служила да се целом процесу да привид легалности и нормалности, а да се при томе није постављало тривијално питање – о пореклу новца којим се купују фирме у приватизацији. На тај начин овако вођена приватизација постала је основна полуга и средство за стварање ново-старе владајуће економске и политичке номенклатуре која грађењем велелепних тржних центара само демонстрира своју моћ, утицај и недодирљивост. Српско друштво је након приватизације јасно социјално структурирано, на врху друштвене пирамиде је неколико процената обесно богатих људи. Средња класа је сведена на све тањи и економски и политички немоћнији слој, а већина становништва је претворена и сведена на ниво све израженијег сиромаштва и социјалног незнања које се све чешће претвара у отворени и претећи социјални и политички бунт.“

Професор Дарко Маринковић наводи „да се у нашој земљи дневно покрене између 40 и 50 штрајкова. Уместо да те проблеме решавају, наши политичари прате шта се дешава и понашају се као да су у биоскопу. Драматичан је пример у Новом Пазару, али је катастрофално стање у крагујевачком 'Партизану', где радници данима штрајкују глађу. Они шаљу јасну поруку, да гладују, јер немају шта да једу и да им је свеједно да ли ће умрети данас или за три месеца. Такво ниподаштавање радника какво постоји у Србији као последица приватизације није забележено у 20. веку. Чак се и према кучићима држава понаша боље него према радницима.“

Ове отрежњујуће речи још једном потврђују да је пљачкашка приватизација један од главних извора социјалне, моралне и економске кризе у нашем друштву.